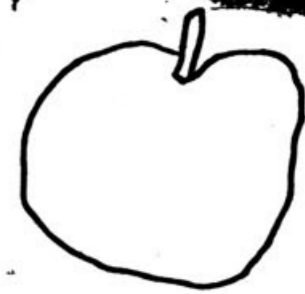

Jan
automat
ent.číslo: 360614/044

Braňo Holíčková spol.

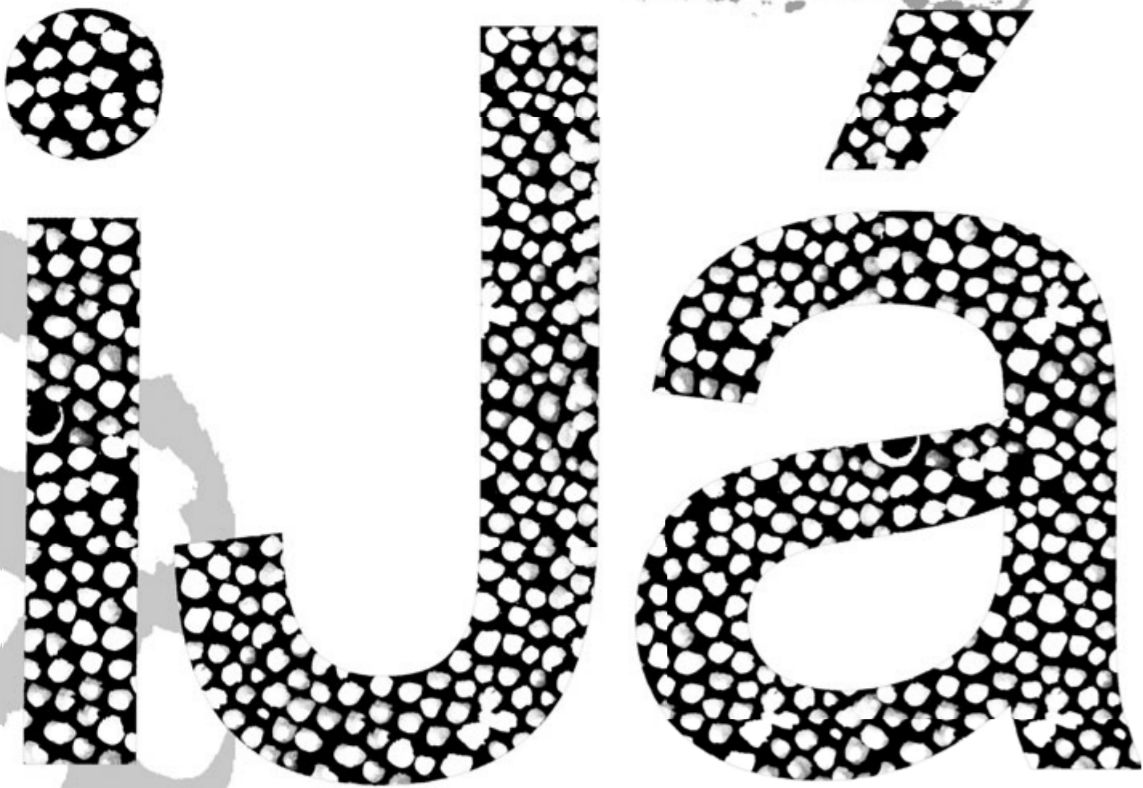

anež Když se někdo naučí
myslet „jinak“, nemusí to
ještě znamenat, že ^{se} naučil
myslet dobře

Braňo Holiček a kolektiv

aneb Když se někdo naučí myslet „jinak“, nemusí to ještě znamenat, že se naučil myslet dobře...

Režie ..... Braňo Holiček
Scéna ..... Nikola Tempír
Kostýmy ..... Petra Vlachynská
Hudba ..... Dominik Renč
Dramaturgie ..... Jan Tošovský

H R A J Í

..... Petr Vřšek
..... Vendula Štichová
..... Daniel Šváb
..... Petr Hojer

asistent režie: Pavla Nohýnková
světla: Pavel Moc, Michal Kvirenc a Jakub Kaše
zvuk: Miloš Špaček a Miloš Pavelek
garderoba: Alice Zajdlová a Irena Němečková
vedoucí techniky a stavba: Miroslav Ksandr
představení řídí: Pavla Nohýnková

Premiéra: 16. prosince 2011

O INSCENACI

Naše inscenace není univerzálním obrazem dnešního počítačového světa. Není rozkládáním příčin a důsledků přetechnizované současnosti... Možná, že jsme měli na začátku zkoušení touhu, či dokonce ambici dobrat se jednoznačné odpovědi, zda to, jak žijeme a jak nás moderní technologie ovlivňují v našem životě, je správné, či nikoliv. Nic takového se nám nepovedlo. Nemyslíme, že by to bylo tím, že jsme se málo snažili. Myslím, že je to tím, že se nic takového ani podařit nemůže. A toto zjištění se stává nejednou odpovědí na všechny otázky, které jsme si na začátku položili.

V dnešním světě není nic špatné a nic není správné. Tato dvojitost je integrální součástí moderních technologií už od jejich narození. Počítače jsou jako nůž. Lidé si pomocí nože ukrojí kus chleba, namažou ho máslem a uspokojí tak jednu ze základních lidských potřeb. A pak jsou lidé, kteří vám bodnou nůž do břicha. Nejde o to, co používáte, ale jak to používáte... nebo dokonce zneužíváte.

Dnešní svět je propojen – to mu dává neuvěřitelnou sílu a zároveň ho činí nejzranitelnějším místem k životu. Lidská individualita se pořád ztrácí a znovu vynořuje... i když čím dál tím víc pouze jako zákaznická individualita či pouhá informace o zákazníkovi. A tady začíná náš příběh. U zákazníka.

Existují lidé, kteří ovlivňují náš život víc, než si to uvědomujeme. A nejspíš si to neuvědomujeme proto, že dělají svou práci velmi dobře. Možná nejlíp. Téměř dokonale. Vytvářejí dokonalý produkt, pro nedokonalého člověka. Lidsky dokonalý. Lidský. A co je lidské, je nedokonalé, protože to obsahuje chybu. Člověk obsahuje chybu. Člověk je tedy dokonalý produkt... a taky zákazník. Jsem to já.

Braňo Holiček

STEVE JOBS A APPLE

Steve Jobs se narodil 24. 2. 1955 v Kalifornii. Jeho biologičtí rodiče – matka Američanka, otec Šťán – se rozhodli dát jej k adopci. Protože ale adoptivní rodiče neměli vysokoškolské vzdělání, vymínila si biologická matka ve smlouvě o adopci, že nechají Steva vystudovat vysokou školu. Tak se i stalo – vybral si Reed College v Oregonu, jednu z nejdražších univerzit v dostupném okolí.

Univerzitu však nedostudoval – zhruba po roce opustil řádné studium. Přesto nadále zůstal obyvatelem kampu, navštěvoval přednášky, které ho

bavily, přespával u kamarádů a živil se příležitostnými pracemi a sběrem vratných lahví. Intenzivně se zajímal o počítače, které tehdy byly mladým a lákavým odvětvím: kdysi prohlásil, že zatímco v jiných dobách se mladí talentovaní lidé stávali umělci – hudebníky nebo básníky – v jeho časech chtěli být inženýry a konstruovat počítače. V Oregonu se také seznámil s lidmi ze The Apple Community – hippies, kteří obývali starý jablonoř sad. Od nich převzal zvláštní fruktariánskou dietu, jíž se pak živil po celý život: jablka, med a ořechy. S nimi také poprvé v životě bral LSD. A po nich pojmenoval i firmu, kterou později založil.

Ke klíčovému setkání Steva Jobse nicméně patří přátelství se jmenovcem Stevem Wozniakem – mladým inženýrem polského původu, podobně postiženým zájmem o počítače. Wozniak se už jako teenager po večerech bavil tím, že si na čtverečkový papír kreslil schémata počítačů, které chtěl jednou postavit – na drahé součástky tehdy ještě neměl. Přitom usiloval o to, aby konstrukce byla co nejjednodušší – to jednak minimalizovalo náklady, jednak snižovalo možnost chyby. Dokázal použít poloviční počet čipů oproti tehdy dostupným nejvýkonnějším počítačům, a přitom zachovat jejich technické parametry. Wozniak se svým technickým géniem a Jobs se širokým rozhledem, charismatem, silnou vizí a schopností nadchnout sebe i okolí pro cokoli na světě (v Applu se tomu později říkalo RDF – reality distortion field neboli pole změněné reality) tvořili ideální dvojici. V roce 1976 představili první osobní počítač na světě s grafickým rozhraním a ovládaný pomocí klávesnice a myši – Apple 1. V témže roce – s počáteční investicí 100 tisíc dolarů – založili i společnost Apple Computers. Už o rok později měla desetinásobnou hodnotu – a další dva roky potě stonásobnou.

Složitá osobnost Steva Jobse a jeho problematické manažerské metody vedly nicméně správně radu Applu v roce 1987 k jeho odvolání. Jobs založil vlastní firmu, NeXT Computers, v níž vyvíjel vysoce výkonné, ale také drahé počítače, určené pro školní účely. Koupil rovněž animační studio Pixar, které se pod jeho vedením (a díky jeho investici) stalo nejúspěšnějším studiem svého druhu na světě. V roce 1995 měl premiéru trhák Toy Story – první celovečerní film animovaný pouze za pomoci počítačové grafiky.

O rok později společnost Apple koupila NeXT Computers a Steve Jobs se tak vrátil do své mateřské firmy jako poradce výkonného ředitele. A rok poté byl dosazen na jeho místo. Apple se tehdy potácel v problémech a nebyl daleko od bankrotu. Jobs provedl řadu razantních opatření – především radikálně zjednodušil produktovou řadu. Technologie vyvinuté v NeXT použil při vytváření nových produktů Applu – iMac (1998), iBook (1999), iPod (2001), MacBook (2006), iPhone (2007) a iPad (2010).

Zaměstnanci pracovali pod velkým tlakem a v maximálním utajení. Legendárními se staly Jobsovy „key notes“, na nichž prezentoval nové produkty. Byla to do posledního detailu zrežirovaná a nazkoušená divadelní představení, vyvolávající bouře ovací. Jobs byl nejen pohotovými a vtipnými řečníky, ale také podmanivou osobností a dobrým hercem. Jeho „postava“ v kulatých brýlích, černém roláku a leviskách 501 patří k ikonám minulého desetiletí.

V roce 2006 mu lékaři diagnostikovali rakovinu slinivky. Bojoval s ní – jako se vším v životě – pomocí „pole změněné reality“. Prostě nevěřil, že by nad ním taková banální choroba mohla zvítězit. Místo aby se svěřil do odborné péče, léčil se pomocí bylin a ovocných diet. Svůj boj prohrál 5. října 2011. Zanechal za sebou nejčtenější a nejocetovanější společnost na světě – a svět, který se za 35 let jeho působení v oboru změnil k nepoznání – tak, jak si to možná ani Steve Jobs v nejdůležitější psychodelické vizi nedokázal představit.

STANFORDSKÝ PROJEV

2006, výňatky

První příběh je o spojování bodů.

Řádného studia na univerzitě jsem zanechal po prvních šesti měsících. Když se ohlédnu zpátky, bylo to jedno z nejlepších rozhodnutí mého života. Ve chvíli, kdy jsem opustil řádné studium, jsem mohl přestat se docházením na přednášky, které mě nezajímal, a začít navštěvovat jen ty, které vypadaly zajímavě. Nebyla to jen romantika. Neměl jsem koleje, takže jsem přespával na podlaze u přátel, sbíral jsem láhve od koly a vracel je, abych si měl za co koupit jídlo. Každou neděli jsem šel pěšky 7 mil, abych ve svatyni Hare Krišna dostal své jediné slušné jídlo v týdnu. Miloval jsem to. A řada zkušeností, na které jsem narazil, když jsem následoval vlastní zvědavost a intuici, se později ukázala být neocenitelná. Dám vám jeden příklad: Reedská univerzita měla v té době asi nejlepší výuku kaligrafie v zemi. Protože jsem opustil řádná studia a nemusel jsem navštěvovat běžné přednášky, rozhodl jsem se navštěvovat hodiny kaligrafie. Naučil jsem se, jak přizpůsobit vzdálenost mezi písmeny jejich kombinací, a co dělá skvělou typografií skvělou. Nic z toho nemělo naději na praktické uplatnění v mém životě. Ale když jsme o deset let později navrhovali první počítač Macintosh, všechno se mi vrátilo. Byl to první počítač s krásným písmem. Kdybych neopustil řádné studium, nikdy bych nenavštěvoval hodiny kaligrafie a osobní počítače by neměly ty úžasné fonty, které mají. Tehdy na univerzitě nebylo samozřejmě možné ty body spojit. Ale o deset let později už to bylo nad slunce jasně. To znamená, že musíte věřit, že se ty body nějak pospojují v budoucnosti. Musíte v něco věřit – ve svou odvahu, osud, život, karmu, v cokoli. Tento přístup měl nikdy nezklamal a změnil můj život.

Steve Jobs

BH+SJ=VL

Když mě Braňo Holiček asi před tři čtvrtě rokem oslovil, abych s ním pohostinsky dělal autorskou inscenaci v Ypsilonce, zeptal jsem se, o čem to má být. Tehdy mi řekl, že se mu líbí jakýsi irský film a že by rád získal práva a převedl ho na jeviště. Když jsme spolu před čtvrt rokem začali zkoušet v Liberci, zeptal jsem se ho, jak je daleko s právy k filmu. Dozvěděl jsem se, že projekt filmu už je pasé a že teď přemýšlí o jakési taškařici týkající se řídicích dvou aut jedoucích za sebou (nebo vedle sebe?) po dálnici. V pátek 7. října jsme měli mít v Liberci premiéru. O den dříve, těsně před generálkou, jsme se dozvěděli, že zemřel Steve Jobs. Po premiéře za mnou Braňo přišel a řekl: „Budeme dělat něco o Stevu Jobsovi.“

Kdyby s tím přišel kdokoliv jiný, asi bych protestoval. Měl bych pocit, že je to poněkud nechutný reklamní trik, dělat inscenaci o někom slavném a zajímavém, kdo právě zemřel. U Braňa ten pocit nemám. Nejenže je majitelem nejméně tří klíčových výrobků Apple, o kterých neustále mluví a využívá je přibližně 20–24 hodin denně. Nejenže dokáže vcelku zaskvěceně porovnat architekturu MacBooku či iPadu s mikropočítači od jiných firem. Nejenže je to člověk, který měl v Česku pravděpodobně jako jeden z prvních zakoupenou elektronickou verzi životopisu Steva Jobse (koupil ji na iBooks Store hned o půlnoci, kdy se tam objevila) a ráno už přišel na zkoušku s tím, že jí má přečtenou (jak jinak než na svém iPadu) a je v ní plno zajímavých informací. Především je to člověk, který se dokáže na předmět svého zbožňování podívat s odstupem, a místo aby inscenoval oslavnou ódu, zamýšlí se nad tím, co přinesl Apple tomuto světu, jak ho změnil a zda je ta změna vůbec k lepšímu.

Spolupracuji s Braňem už počtvrté a zatím mě to pořád baví. A nic na tom nemění fakt, že je to také člověk, který je vás schopný poprosit o vaše heslo k účtu na Facebooku, protože se potřebuje na něco podívat, a pak tam umístit status, v němž vaši ženě, rodičům a přátelům vašimi ústy oznamuje, že jste gay – a to s argumentem, že jste se dopustili restuhodné neopatrnosti a že své heslo přece nesmíte poskytnout vůbec, ale VŮBEC nikomu. Takže... přijďte se podívat, jak se BH dívá na SJ a svět, který pomohl stvořit – a ve kterém musíme žít, ať se nám to líbí, nebo ne.

A nikdy, za žádných okolností mu nedávejte heslo k žádnému svému účtu v bance ani na internetu. Pro jistotu mu nesvěřujte ani klíče od bytu nebo auta. Nemůžete vědět, co s nimi udělá.

Jan Tošovský

Z inscenace Deadline: J. Slach, B. Vyskočilová, D. Šváb, R. Rychlá, A. Polák, T. Klus

NAPSALI O NÁS

O inscenaci Deadline

„(...) Braňo Holiček už svůj autorský potenciál předvedl v inscenacích V sedmém pádu a Meeting point ve STUDIU Studia. Ukázal, že ho zajímají současná témata, mezilidské vztahy a hrátky s formou. Nejinak je tomu i v inscenaci Deadline, kde nám dává nahlédnout do světa mladých a cílevědomých manažerů. (...) Střídají se kolektivní scény i scény soukromé, dialogy místy odsypávají a místy připomínají herecká cvičení. (...) Herectví je spíše než co

jiného civilní, příjemným překvapením je komediálně přesný výkon herce a zpěváka Tomáše Kluse. (...)“

Jana Vrcholová (Houser, 29. 3. 2011)

„(...) Modernímu představení dominují skvělé výkony mladých herců, adekvátní dialogy, kdy věty z oboru střídají emoční výlevy plné vulgarit, přičemž o chvíli později už se vede mluva o věcech vztahových či životních. (...) Svět je zkrátka hnusný a Holiček se nám ho se svými kolegy nebojí ukázat. (...)“

Pavel Urban

(Kulturní servis Puls, 22. 1. 2011)

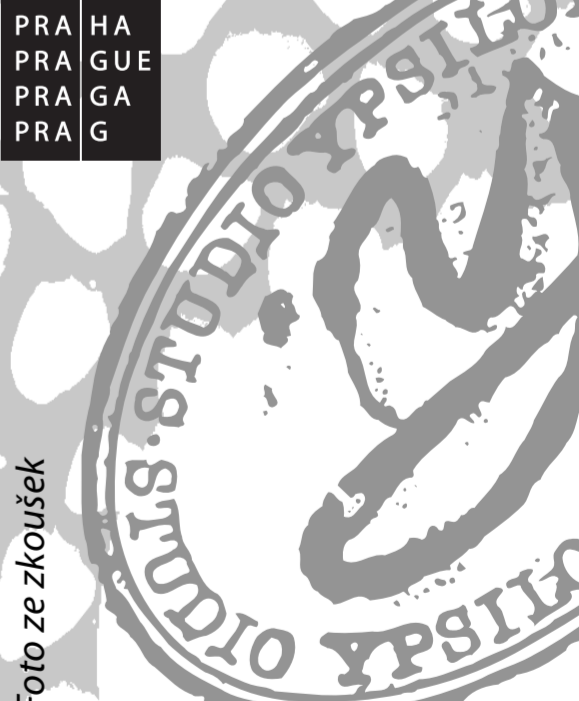

Foto ze zkoušek

Program vydalo Studio Ypsilon ke své premiéře 16. prosince 2011.
Reditel divadla Jan Schmid
Vedoucí ekonom Tatána Kosová
Dramaturg divadla Jaroslav Etlík
Tisková mluvčí a manažerka Ilona Smejkalová
Vedoucí provozu Zuzana Měsíčkova
Adresa Studio Ypsilon, Praha 1, Spálená 16, telefon 224 947 119, 224 948 124
Redakce programu Jaroslav Etlík
Foto Martina Venigerová
Typo Studio Element, s.r.o.
Plakát a grafická úprava Jan Schmid
www.ypsilonka.cz

